

מלחמת של"ג 1982 – מבט אישי – לפני, בתוך ואחרי המלחמה

באחד מימי יוני 1982, כשהשמש כבר החלה לשקוע מעל בתיה העתיקים של חברון ומחלון משרדי "במתקן" שבבניין הממשל נשקף הנוף הפסטורלי המהמם של כיפות המסגדים וקירות האבן המאובקים, החלטתי שזה הזמן לסיים מעט מוקדם מהרגיל, עוד יום עבודה בשב"כ.

בדרך מחברון לביתי השכור בשכונת רחביה בירושלים, חשבתי על הערב הלוהט שאני עומד להעביר עם מאיה, אותה סטודנטית תל-אביבית הלומדת באוניברסיטה העברית, ברונטית מהממת המתנשאת לגובה 172 ס"מ, בעלת המידה האולטימטיבית 90-60-90...

עליתי במדרגות תוך כדי זמזום שיר של בוב דילן כאשר לפתע ראיתי את השלט האדום הקטן מודבק על דלת הכניסה עליו כתוב בהדגשה : צו-8 !!! חייגתי למפקד הצוות שלי. "קותי, קיבלתי צו 8 ואני למעשה מרגע זה מגויס לצבא". עזוב שטויות הוא עונה לי, אתה משרת בשב"כ ויש לך דברים חשובים יותר לעשות... עניתי לו שהדברים לא תלויים בו או בי ואני מתעקש להגיע לימ"ח ובכל מקרה, השב"כ יאלץ להסתדר בלעדיי רק לימים ספורים....

נפרדתי בטלפון מעלמת החן ומהוריי ויצאתי לימ"ח. הגעתי לקראת חצות, הכנת הטנקים במחלקה ובפלוגה עברה כמעט ללא תקלות, איוש מלא בכל הצוותים, עליית הטנקים על מובילים וקדימה לצפון הארץ בשעת בקר מוקדמת. זוכר את הבלגאן שהיה בעת הנסיעה צפונה, מובילים תקועים ופקקים אין סופיים.

כשכבר עלינו על הטנקים ובמהלך נסיעה מנהלתית לכוון "שער עגל" בדרכינו לכניסת הכוחות לשטח לבנון, התדרדר לתעלה הטנק של אלי עמרני המ"פ. הוא נפצע ויצא מכלל פעולה.. אודה ולא אבוש, לא יודע עד היום כיצד קרה, שאלי מזור, סמ"פ חכם, מוכשר ונערץ ע"י כולם, לא קיבל את הפיקוד האוטומטי על הפלוגה !! במקום זה, "הוקפצתי" אני, מ"מ 1 על ידי מוטי המג"ד ומוניתי לתפקיד מ"פ ו' בפועל. זרמתי עם זה וככל שנקף הזמן התאהבתי בתפקיד...

ביום חמישי בבקר נכנסנו ללבנון דרך "שער עגל" בנסיעה פרועה ובמהירות. היינו הפלוגה האחרונה בגדוד. לא זוכר אירועים מיוחדים. הנחתי בשלב הראשוני שעוד נגיע לנקודה מסוימת שבה נעצור ונקבל פירוט על המשימה העתידית. לפנות ערב, ראיתי משמאל לדרך טנק 48M שנפגע בפגיעה ישירה. הטנק היה שייך לגדוד

מאוגדה סדירה שנכנסה ימים ספורים לפנינו. הבנתי שהעסק "מתחמם". זה לא יהיה טיול סרק...

נכנסנו בלילה לחניון קרבי. למיטב זכרוני, בשלב זה הבנו ממוטי המג"ד שבמשולש טובלנו הסתבך גדוד (של עירא עפרון) במארב סורי מחופר ויש נפגעים רבים. לא זוכר אם בשלב הזה הוגדרה המשימה באופן ברור, קרי חילוץ הגדוד של עירא, אבל היה ברור לי שנכנס לסייע בלחימה מול הכוח הסורי ששלט ברכס.

ביום שישי, עם אור ראשון עלינו על ציר מיכה צפונה. בועז כהן (מ"פ ח') הוביל ואחריו גיא רפאלי (מ"פ ז') ואני עם פלוגה ו' סוגר מאחור. בשלב מקדמי מאוד נפתחה אש תופת על פלוגה ח' שנכנסה למארב שהיה מחופר על הרכס ושלט על תחילת הציר. הכוח הסורי כלל מערך נ"ט, טנקים ונגמשים עם טילי סאגר. לפלוגה היו נפגעים בנפש ובכלים. המג"ד פקד עליי ועל גיא לשבור ימינה מציר מיכה (מזרחה וצפונה) ולהסתער על הכוח הסורי שירה ללא הרף על פלוגה ח'.

פרסנו והסתערנו (השמש הייתה בעיניים והתקשינו בשלב ראשון לזהות מטרות ברורות, מה שלא הפריע לרבים מאתנו לירות על "דמויות חשודות" שהסתברו בדיעבד כעדר פרות...)

הגענו לסורים מהצד.. פלוגה ז' מימין ואנחנו משמאל. זיהינו את מערך הנ"ט הסורי. ירינו עליהם בטווחים של 500 מטר... הסורים מצדם ירו עלינו טילי סאגר ופספסו למזלנו את כולם.. הטווחים היו קצרים ובתוך כחצי שעה מצאנו עצמינו בתוך המתחם הסורי תוך כדי הסתערות וירי פראי מכל הכלים על כל דבר שזז...

אינני מצליח לשכוח את פניו של השריונר הסורי שנותר בחיים לאחר הפגיעה בטנק שלו. הוא יצא מהמסתור כשהוא חובש את "הקסדה הסובייטית המיוחדת" שמאפיינת את לוחמי השריון שלהם, תוך שהוא יורה עליי צרורות קצרים בקלצ'ניקוב שלו מטווח 20 מטר. השבתי לעברו בצרור יריות משלי עם ה-16M שהיה מונח על הצריח... לעיתים אני מתעורר וזוכר את גופו נסוג לאחור ומתמוטט כשקליעי הרובה פגעו בו..

סיימנו את ההסתערות כשעלינו על הרכס ששלט על העמק בתוכו נקלע למארב הגדוד של עירא. ראיתי טנקים מהגדוד הזה, נסוגים לאחור ומחלצים עצמם. מהרכס המשכנו לטווח את נגמשי הסאגרים שהסתתרו בתוך החורש. זיהינו אותם ואת חלקם השמדנו.

לקראת השעה 1200, מועד כניסת הפסקת האש לתוקף, ספגנו מטחים עזים של אש מרגמות. המטחים נורו "ארוך" כך שהם בעיקר פגעו בשיפולי הרכס ופצצת מרגמה אחת שנפלה על סיפון הטנק של מוישלה זילברברג הסמג"ד, פצעה אותו קשה מאוד.

בשלב כלשהו סמוך להודעה על הפסקת האש, קיבלתי פקודה מהמג"ד להתארגן לקראת כניסה לשטח הנחות במשולש טובלנו במגמה לחלץ טנק תקוע עם נפגעים. (אני זוכר שחשבתי באותם רגעים על יובל נריה, גיבור ישראל, שחילץ אותי מעמדת ירי במלחמת יוה"כ מ"טלויזיה" לאחר שהטנק שלי נפגע ע"י שני פגזי מרגמה 120 מ"מ. אחד נפל על הקנה ועיקם אותו ואחד גרם לפריסת זחל. הוא נצמד לטנק שלי, וירד מהטנק שלו תחת אש תוך שהוא מחבר כבלים לשאקלים.. במקביל, אני יצאתי עם מטף וכיביתי שריפה בתא זיווד שמאלי אחורי) בסיום ההתארגנות קיבלתי מהמג"ד פקודת ביטול עקב כניסה להפסקת אש. ניסיתי עוד לשכנע אותו שאני יכול לבצע המשימה בזמן קצר, אבל הפקודה לביטול נשארה בתוקף...

כשעה לאחר הפסקת האש, ראיתי למרגלות הטנק שלי, קצין חי"ר נועל נעליים אדומות. ביקש לטפס לטנק כדי לשוחח איתי. בשיחה הציג עצמו בשם "דני" מכוח מיוחד... ביקש שאם תופר הפסקת האש, אדאג שלא לירות לגזרת הטנקים הפגועים באזור טובלנו מאחר והוא נכנס כעת עם צוות לשטח על מנת לחלץ לוחמים שנפגעו באחד הטנקים..(נעדרי סולטאן יעקב ???) צחוק הגורל הוא, שכעבור 30 שנה !! נפגשתי באחד מבתי הקפה בעמק יזרעאל עם נציג תעשייה ביטחונית שפנה אליי כדי להכניס לאחת ממדינות מזרח אפריקה, מוצר בטחוני של רפא"ל. עם תחילת הפגישה זיהיתי את "דני" !!! כדי להיות בטוח שאלתי אותו: "האם היית קצין בסיירת מטכ"ל מכוון שאני מכיר אותך ממקום מסוים..". לאחר השתהות מסוימת אישר שאכן כן. המשכתי לשאול.. "האם נלחמת במלחמת של"ג באזור סולטאן יעקב ??". פתאום אורו פניו והוא אמר: "אתה המ"פ שטיפסת לי על הטנק וביקשתי שלא תירה לגזרה מכוון שאני והצוות שלי יורדים לחלץ נפגעים ??".

לאחר שהחזרנו את הטנקים לימ"ח השתחררתי כמו כולם. כעבור מספר ימים נקראתי שוב למילואים... הפעם כדי להגיע עם כל מפקדי הפלוגות לסיור במערב ביירות ובג'ונייה, שהיו תחת שליטת הנוצרים... עבורי זו הייתה חוויה מיוחדת במינה אבל לא אוכל לפרסם מדוע.

כנראה שלשב"כ נמאס מכמות ימי המילואים שלי.. שכן עם חזרתי, נפגשתי לשיחה עם יעקב פרי שהיה מפקד מרחב יהודה ושומרון. "תגיד פינקי, בכמה מלחמות השתתפת עד היום???" "שאל בעוקצנות אופיינית.. "בשתיים בסה"כ" עניתי. מלחמת כיפור ושל"ג. "מה הסיכוי שתשתתף בעוד אחת?" הקשה עליי. קרוב לאפס עניתי... "אוקיי, אם כך אני מעביר אותך למילואי השירות!!!" בכך לצערי הסתיים פרק חשוב ביותר בחיי. שירות כשריונר, לוחם ומפקד.

כעבור ימים ספורים נקראתי אליו שוב, הפעם לתדרוך יחד עם שניים נוספים מאנשי השטח בשב"כ. נכנסנו לשטח לבנון ככוח חלוץ כדי לבנות כוח חשאי שיסייע לכוחות צה"ל המוצבים שם, בהתמודדות מול גורמים מקומיים שהחלו לזנוב בכוחות צה"ל. סה"כ שהיתי בלבנון שנה וחצי !!! בשלוש תקופות רצופות של חצי שנה כל אחת ובשלוש גזרות שונות.

בתאריך 11 יוני 2017, 35 שנים אחרי מלחמת של"ג, ראיתי במהלך כנס לוחמים של גדוד 8132 את כל חבריי המופלאים מאותם ימים קשים של נתינה והקרבה, לוחמים שבאו מרצונם לשרת ולהגן. כולם, ללא הבדל דרגות, תפקידים ומעמדות, חייכו ושמחו להתאחד מחדש עם סיפורים וצי'זבטים. אני מצדיע לכל אחד ואחד מהאנשים הטובים הללו.

בכבוד רב

אבי ברקת (פינקלשטיין)
מ"פ ו' גדוד 8132